

Yhteistoimintasopimuksen ja suunnitelman hyväksyminen työvoimapalveluiden järjestämiseksi

Kunnanhallitus 23.10.2023 § 228
261/14.00.00/2022

Lain työvoimapalveluiden järjestämisestä (380/2023) mukaisesti työllisyys- ja elinkeinopalvelujen järjestämisvastuu siirretään valtiolta kunnille 1.1.2025 alkaen. Uudistuksen myötä valtiolta siirtyy kunnille vuoden 2025 alusta TE-toimistojen, ELY-keskusten ja KEHA-keskuksen palveluita ja tehtäviä. Rakennuudistuksella on vaikutuksia lakisääteisiin viranomaistehtäviin, toimintaympäristöön, kumppanuuksiin ja palveluihin. Näiden lisäksi uudistuksella on merkittäviä vaikutuksia kuntien talouteen ja sen ennakointiin.

Kevään 2023 aikana on teetetty selvityksiä eri yhteistyövaihtoehdoista, esimerkiksi Espoon ympärille rakentuneesta alueesta. Selvitysten perusteella todettiin, että Kirkkonummen, Vihdin ja Siuntion työnhakija- ja työnantaja-asiakkaat ja heidän tarpeensa sekä kuntien elinkeinorakenne ovat samankaltaisia ja yhteistyön hyödyt työvoimapalveluiden järjestämisen osalta suuret. Kirkkonummen, Vihdin ja Siuntion kunnat ovat tehneet kesäkuussa 2023 aiesopimuksen yhteisen työllisyysalueen muodostamiseksi. Yhteistyötä on valmisteltu aiesopimuksen mukaisesti alkusyksyn aikana. Päätettävät yhteistoimintasopimus ja suunnitelma työvoimapalveluiden järjestämiseksi on laadittu yhteisesti Kirkkonummen, Vihdin ja Siuntion kesken.

Kunta voi järjestää kunnan järjestämisvastuulle kuuluvat työvoimapalvelut itse, jos kunnan työvoiman määrä on vähintään 20 000 henkilöä. Jos kunnan työvoiman määrä on alle 20 000 henkilöä, sen on muodostettava palveluiden järjestämiseksi yhteistoiminta-alue (työllisyysalue) yhdessä jonkin toisen tai useamman muun kunnan kanssa siten, että alueen työvoiman määrä on yhteensä vähintään 20 000 henkilöä. Työllisyysalueen tulee muodostaa maantieteellisesti yhtenäinen, työmarkkinoiden ja työssäkäynnin kannalta toimiva alue.

Kuntien yhteistoiminta perustuu sopimukseen. Kuntien on tehtävä yhteistoimintasopimus julkisten työvoimapalvelujen järjestämisestä ja ilmoitettava siitä työ- ja elinkeinoministeriölle lokakuun 2023 loppuun mennessä. Sopimus on kuntalain 52 §:n mukainen sopimus kuntien yhteisestä toimituksesta ja se koskee työvoimapalveluiden järjestämisestä annetussa laissa (380/2023) säädettyjen työvoimapalveluiden järjestämisvastuuta. Työllisyysalueen muodostavien kuntien on myöskin toimitettava työ- ja elinkeinoministeriölle sopimus yhteisestä toimintatavasta, jolla kunnat hoitavat yhdessä TE-palvelut. Palvelujen järjestämisestä vastaavana yhteisenä toimitelimenä toimii Kirkkonummelle perustettava Työllisyys- ja elinkeinoasioiden lautakunta. Sopimuksen mukaisia tehtäviä hoitaessaan Kirkkonummen kunta toimii kuntalain (410/2015) 51 §:n mukaisena vastuukuntana ja lain työvoimapalveluiden järjestämisestä (380/2023) tarkoittamana työvoimaviranomaisena.

Yhteistoimintasopimuksen mukaisesti työvoimaviranomaisen toimintaa ohjaa ja valvoo perustettava Työllisyys- ja elinkeinoasioiden lautakunta. Vastuukunnan valtuusto asettaa lautakunnan toimikaudekseen kuntien nimeämistä jäsenistä ja varajäsenistä. Kunnat nimeävät yhteiseen lautakuntaan yhteensä 11 jäsentä, sekä heille varajäsenet, seuraavasti: Kirkkonummi 5 jäsentä, Vihti 4 jäsentä ja Siuntio 2 jäsentä. Puheenjohtaja ja varapuheenjohtaja valitaan lautakunnan jäsenistä. Puheenjohtaja valitaan Kirkkonummen jäsenistä ja varapuheenjohtaja Vihdin jäsenistä. Lautakunta aloittaa toimintansa keväällä 2024 valtioneuvoston vahvistettua uudet työllisyysalueet, jotta tarpeelliset päätökset vuoden 2025 toimintaa varten saadaan tehtyä vuoden 2024 aikana.

Sopijakunnat perustavat lisäksi yhteisen ohjausryhmän, johon osallistuu viranhaltijoita kustakin kunnasta. Ohjausryhmän tehtävänä on mm. tukea työllisyys- ja elinkeinoasioiden lautakunnan toimintaa sekä edistää sopimuskuntien välistä yhteistyötä ja yhteisymmärryksen edistämistä esimerkiksi työvoimapalveluiden talousarvion osalta.

Sopimuksen mukaan Kirkkonummi vastaa vastuukuntana työllisyysalueen taloudenhoidosta. Kaikki työllisyysalueen palveluiden välittömät ja välilliset järjestämisestä, tuottamisesta ja organisoinnista aiheutuvat kustannukset jaetaan kuntien kesken seuraavasti:

- a. Kustannuksista 45 prosenttia jaetaan kuntien 18–64-vuotiaiden asukasmäärän suhteessa.
- b. Kustannuksista 45 prosenttia jaetaan kunnittain laajan työttömyyden suhteessa.
- c. Kustannuksista 10 prosenttia jaetaan kunnittain vieraskielisten lukumäärän suhteessa.

Myönnettyä palkkatukea ja starttirahaa ei jaeta edellä mainitun kustannustenjakoperusteen mukaisesti. Myönnetyn palkkatuen ja starttirahan kustannukset jaetaan suoriteperusteisesti asiakkaiden kotikunnan mukaisesti.

Kustannusjaon perusteina ovat selkeys, ennakoitavuus, hallinnollinen keveys ja oikeudenmukaisuus.

Lokakuun 2023 loppuun mennessä kuntien on toimitettava suunnitelma työvoimapalveluiden järjestämisestä, jossa tulee kuvata palvelujen järjestämisen ja tuottamisen mallit, käytettävät taloudelliset ja henkilöstöresurssit, työvoimaviranomaisen asiointipisteiden sijoittuminen sekä työperäisen maahanmuuton edistäminen ja rakennemuutoksiin varautuminen. Lisäksi erilaiset tukitoiminnot on organisoitava osana uudistusta. Asiakkaat ja palveluvastuu siirtyvät uudelle työllisyysalueelle 1.1.2025. Uudistuksella on useita asiakaspalveluun liittyviä yhdyspintoja hyvinvointialueelle sekä koulutuspalveluihin. Lisäksi valmisteilla oleva kotoutumisen kokonaisuudistus kytkeytyy uudistukseen.

Suunnitelman mukaisesti työllisyysalueelle perustetaan kolme lähipalvelua tarjoavaa toimipistettä, yksi kuhunkin kuntaan. Lähipalvelu ja siihen panostaminen on yksi työllisyysalueen suunnitelman päälinjauksia. Kohtaamalla asiakkaita ja varmistamalla henkilökohtainen ja tarvelähtöinen palvelu, edistämme työllisyyttä ja kuntien elinvoimaisuutta. Muita toiminnan painopisteitä ovat työnantajapalveluiden ja työnantajayhteistyön vahvistaminen, kuntien palvelukokonaisuuden hyödyntäminen vahvemmin esimerkiksi nuorten ja vieraskielisten työnhakijoiden palveluiden osalta sekä laaja-alainen yliaalueellinen yhteistyö muiden toimijoiden kanssa.

Valmistelija	Essi Piiröjärvi etunimi.sukunimi(at)vihti.fi, p. 040 168 5451
Esittelijä	Kunnanjohtaja Erkki Eerola
Ehdotus	<p>Kunnanhallitus päättää esittää kunnanvaltuustolle, että valtuusto päättää</p> <ol style="list-style-type: none">1. hyväksyä Kirkkonummen, Vihdin ja Siuntion kuntien välisen yhteistoimintasopimuksen julkisten työvoimapalvelujen järjestämisestä2. hyväksyä suunnitelman työvoimapalveluiden järjestämiseksi3. valtuuttaa kunnanjohtajan allekirjoittamaan yhteistoimintasopimuksen välittömästi valtuuston tekemän päätöksen jälkeen odottamatta sen lainvoimaisuutta ja tekemään tarvittaessa teknisluontoisia korjauksia yhteistoimintasopimukseen4. hyväksyä että Kirkkonummen kunta vastuukuntana lähettää päätökset tiedoksi työ- ja elinkeinoministeriölle ohjeistusten mukaisesti,5. tarkistaa pöytäkirjan tämän asian osalta kokouksessa.
Päätös	Kunnanhallitus hyväksyi kunnanjohtajan päätösehdotuksen yksimielisesti. Pöytäkirja tarkistettiin asian osalta kokouksessa.
Tiedoksi	